

แบบฟอร์มการนำเสนองานแปลข่าวรอบโลก

วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕

ผู้ปฏิบัติงาน นางสาวปฐมพร รัชพลเมือง

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์สัมพันธ์ปฏิบัติการ (ภาษาสเปน)

กลุ่มงาน ภาษาสเปน เยอรมันและอาหรับ

เนื้อหาข่าวประเทศสเปน (หมวดการเมือง)

สหรัฐอเมริกาสามารถยับยั้งมิให้ผู้โดยสารบินจากสเปนไปยังคิวบา แคนาดา และเม็กซิโกได้

รัฐบาลอเมริกาใช้มาตรการควบคุมข้อมูลผู้โดยสารหลายพันคนที่เดินทางผ่านน่านฟ้าของตน แม้ว่าจะไม่ได้แวะเปลี่ยนเครื่องที่สหรัฐอเมริกาก็ตาม โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ส่งผลให้มีการเรียกร้องให้บังคับใช้สิทธิในการไม่ถูกละเมิดข้อมูลส่วนตัว

นายเอร์นันโด กาลโว ออสปิโน (Hernando Calvo Ospina) นักหนังสือพิมพ์ชาวโคลอมเบียอายุ ๕๑ ปี และเป็นผู้ประสานงานของหนังสือพิมพ์ฝรั่งเศส “เล มอนด์ ดิโปลมาติก” (Le Monde Diplomatique) ถูกกักตัวไว้ที่สนามบินมาดริด - บาราฆาส (Madrid-Barajas) เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยนักการทูตอเมริกาห้ามมิให้เขาบินไปยังประเทศที่ ๓ นั่นคือ ประเทศคิวบา แม้ว่าจะเป็นเที่ยวบินตรงไปยังกรุงฮาวานา โดยไม่ได้เปลี่ยนเครื่องที่สหรัฐอเมริกาก็ตาม นายเอร์นันโดถูกบังคับให้แสดงหนังสือเดินทาง และถูกสั่งมิให้ขึ้นเครื่อง จากสาเหตุที่ว่า เที่ยวบินดังกล่าวบินผ่านน่านฟ้าสหรัฐอเมริกาประมาณ ๒ - ๓ นาที อีกทั้ง ชื่อของนายเอร์นันโดยังอยู่ในรายชื่อของบุคคล ที่อาจก่ออาชญากรรมต่อต้านสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ นายเอร์นันโดได้อ้างว่า ตนได้เคยเดินทางเส้นทางนี้ในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ และไม่ประสบกับปัญหาแต่อย่างใด

เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ สหรัฐอเมริกา และคณะกรรมาธิการยุโรปได้ลงนามในข้อตกลงซึ่งผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาสหภาพยุโรปในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๔ กำหนดให้สายการบินต้องให้ข้อมูลของผู้โดยสารต่อกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิสหรัฐอเมริกา เฉพาะแต่เพียงเที่ยวบินที่บินจากสหรัฐอเมริกา หรือบินไปลงที่สหรัฐอเมริกาเท่านั้น ข้อตกลงดังกล่าวเป็นการลงทะเบียนข้อมูลผู้โดยสารซึ่งไม่ตรงกับเส้นทางบินของนายเอร์นันโดแต่อย่างใด แต่ทว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกลับกลายเป็นว่า ตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ หน่วยงานความมั่นคงของสหรัฐอเมริกาแต่เพียงฝ่ายเดียว ที่เรียกร้องให้สายการบินยุโรป ส่งชื่อวันเดือนปีเกิด และเพศของผู้โดยสารในแต่ละเที่ยวบิน ที่บินผ่านน่านฟ้าอเมริกามายังหน่วยงานของตนก่อนเครื่องขึ้นตามโครงการ ทำให้เที่ยวบินต่อเที่ยวบินปลอดภัย (Secure flight over flight)

เหตุผลที่สหรัฐอเมริกายกขึ้นมาอ้าง คือ ประเด็นความมั่นคง เนื่องจากมีความเป็นไปได้ที่ผู้โดยสารคนใดคนหนึ่ง อาจจี้เครื่องบินเพื่อเปลี่ยนเส้นทางบิน ด้วยเหตุนี้ผู้ที่มีรายชื่อเป็นบุคคลไม่พึงประสงค์ของสหรัฐอเมริกา จะไม่ได้รับอนุญาตให้ขึ้นเครื่อง แม้ว่าจะไม่ได้บินไปสหรัฐอเมริกาก็ตาม สายการบินต่างๆ จึงถูกบังคับให้นำส่งข้อมูลผู้ให้บริการเที่ยวบินสู่ระบบจัดเก็บข้อมูล (หากไม่มีข้อมูลในระบบ ผู้โดยสารจะไม่ได้รับอนุญาตให้บินได้) และรัฐบาลวอชิงตันจะอายัดการออกบัตรขึ้นเครื่องบินโดยทันที หากผู้โดยสารมีชื่ออยู่ในรายชื่อบุคคลไม่พึงประสงค์

เมื่อใดก็ตามที่เกิดเหตุการณ์ดังกล่าว สายการบินจะไม่สามารถทำอะไรได้นอกจากแจ้งหน่วยงานของสหรัฐอเมริกาที่ได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติหน้าที่ในสนามบินสเปนตามข้อตกลงระหว่างสหรัฐอเมริกา และกระทรวงมหาดไทยของสเปนในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่สหรัฐอเมริกาเข้าแทรกแซงการบินได้ทันที และมีอำนาจพิจารณาว่า ผู้โดยสารจะได้รับอนุญาตให้บินหรือไม่ นอกจากนี้ จากการที่รัฐบาล

สหรัฐอเมริกาสามารถเข้าถึงข้อมูลผู้โดยสารที่จะบินไปยังประเทศที่สามได้ (ตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕) ส่งผลให้รัฐบาลอเมริกาทราบได้ว่า ผู้โดยสารเดินทางไปคิวบาแล้วกี่ครั้ง และไปกับใคร

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า มีประชาชนจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายความมั่นคงของสหรัฐอเมริกาโดยเที่ยวบินในสเปนหลายพันเที่ยวบินที่บินไปยังคิวบา เม็กซิโก และแคนาดาได้รับผลกระทบดังกล่าว นั่นคือ สายการบินสเปน ๒ บริษัท (สายการบินแอร์ยุโรป (Air Europa) และสายการบินอ イベเรีย (Iberia) และสายการบินระหว่างประเทศ ๒ บริษัท (สายการบินแอร์โรเม็กซิโก (Aeroméxico) และสายการบินแอร์ทรานซาต (Air Transat) ที่บินจากสเปน ทั้งนี้ เมื่อใดก็ตามที่ผู้โดยสารซื้อตั๋วโดยสารไปยังโตรอนโต มอลทรีอัล เม็กซิโกหรือฮาวานา ข้อมูลของผู้โดยสารจะถูกส่งไปยังสหรัฐอเมริกาทันที ด้วยเหตุนี้ สายการบินดังกล่าวจึงไม่ยอมให้ข้อมูลที่เหมาะสมต่อระบบข้อมูล โดยสายการบินอ イベเรีย (ซึ่งบินไปยังคิวบา และเม็กซิโกหลายเที่ยวบินต่อสัปดาห์) สายการบินแอร์ยุโรป (ซึ่งบินไปยังฮาวานา ๖ - ๗ เที่ยวบินต่อสัปดาห์) และสายการบินแอร์โรเม็กซิโกไม่ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง โดยสองสายการบินแรกจะให้ข้อมูลโดยย่อเท่านั้น ส่วนสายการบินแอร์ทรานซาตเป็นเพียงสายการบินเดียวที่ให้ข้อมูลของผู้โดยสารทางเว็บไซต์เพียงเล็กน้อย แต่ไม่ให้ข้อมูลในขณะที่ผู้โดยสารกำลังซื้อบัตรโดยสาร

ทั้งนี้ นายรูเบน ซานเชซ (Ruben Sanchez) จากองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคฟาควัว (Facua) กล่าวว่า ถือเป็นจุดอ่อนที่เห็นได้ชัดของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูล และผู้ใช้บริการสามารถร้องเรียนได้ และการให้ข้อมูลของสายการบินต่อหน่วยงานความมั่นคงของสหรัฐอเมริกา ควรจะได้รับการร้องขอจากทางสหรัฐอเมริกา แต่สิ่งที่เกิดขึ้นถือเป็นการให้ข้อมูลของผู้โดยสารที่มากเกินไป และเป็นมาตรการที่ไม่เหมาะสมของสหรัฐอเมริกา ส่วนองค์การคุ้มครองผู้บริโภคและผู้ใช้อินเทอร์เน็ต (Organización de Consumidores y Usuarios หรือ OCU) มองว่า ผู้โดยสารมีสิทธิที่จะทราบว่า ข้อมูลของตนถูกส่งไปยังประเทศอื่นหรือไม่

พรรคฝ่ายซ้ายร่วม (Izquierda Unida หรือ IU) ได้ยื่นกระทู้เกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวต่อรัฐบาล ในการประชุมสภาเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยฝ่ายรัฐบาลตอบว่า การกระทำดังกล่าวถือเป็นการป้องกันตามข้อตกลงระหว่างสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ที่ผ่านความเห็นชอบเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕ แต่ข้อตกลงดังกล่าวไม่ได้ระบุถึงกรณีที่เครื่องบินบินผ่านน่านฟ้าสหรัฐอเมริกาแต่อย่างใด มาตราที่ ๒ ของข้อตกลงได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า มีผลบังคับใช้ต่อ “สายการบินที่มีเที่ยวบินระหว่างสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา” และ “สายการบินที่ให้ข้อมูลหรือเก็บข้อมูลผู้โดยสารในสหภาพยุโรป และเฉพาะเที่ยวบินที่บินจากสหรัฐอเมริกา หรือบินไปยังสหรัฐอเมริกาเท่านั้น” ทั้งนี้ นายลูอิส ดอนเซล (Luis Doncel) โฆษกคณะกรรมการการยุโรป ออกมายืนยันว่า การบินผ่านน่านฟ้าสหรัฐอเมริกาไม่รวมอยู่ในข้อตกลงดังกล่าว

หน่วยงานคุ้มครองข้อมูลของสเปน (Agencia Española de Protección de Datos) ได้แสดงท่าที “เป็นกังวลอย่างมาก” ต่อประเด็นดังกล่าว โดยได้ตั้งคำถามต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่า สายการบินสเปนต้องใช้หลักเกณฑ์ใดของยุโรป ในการส่งข้อมูลของผู้โดยสารเหล่านี้ไปยังหน่วยงานความมั่นคงของสหรัฐอเมริกา และสิ่งใดจะรับประกันความปลอดภัยในการถ่ายโอนข้อมูลดังกล่าว จึงถือได้ว่า ไม่มีกรอบทางกฎหมายที่คุ้มครองการส่งข้อมูลของผู้โดยสาร

นอกจากนี้ หน่วยงานคุ้มครองข้อมูลของสเปน ยังได้สอบถามไปยังหน่วยงานคุ้มครองข้อมูลในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป และจะรวมตัวกันส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการการยุโรป ซึ่งคณะกรรมการการยุโรปควรเป็นผู้ทวงถามถึงสิทธิดังกล่าวต่อสหรัฐอเมริกาด้วยตนเอง ดังนั้น จึงถือว่าเป็นสถานการณ์ที่ไม่ปกติ และเป็นสภาพกลืนไม่เข้าคายไม่ออกของสายการบินต่างๆ เนื่องจากได้พยายามทำทุกวิถีทางที่จะปฏิบัติตามข้อตกลงของสหรัฐอเมริกา เนื่องจากว่าหากไม่ปฏิบัติตาม ก็จะไม่สามารถบินได้ แต่กลับกลายเป็นว่า สายการบินกระทำผิดกฎการคุ้มครองข้อมูลของผู้โดยสารเสียเอง

สายการบินต่างตั้งคำถามว่า เมื่อใดควรจะให้ข้อมูลของผู้โดยสารแก่สหรัฐอเมริกา โดยสายการบิน อีเบเรียยืนยันว่า จะให้ข้อมูลของผู้โดยสารแต่เฉพาะเพียงเที่ยวบินไปยังเม็กซิโกเท่านั้น ไม่รวมถึงเที่ยวบิน ระหว่างมาดริด - ฮาวานา เนื่องจากเที่ยวบินหลังไม่รวมอยู่ในรายชื่อของเส้นทางที่อาจส่งผลกระทบต่อ ความมั่นคงของสหรัฐอเมริกา ในขณะที่สายการบินแอร์ยุโรปกลับมีความเห็นตรงกันข้ามว่า เที่ยวบินมาดริด- ฮาวานารวมอยู่ในรายชื่อของเส้นทางที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสหรัฐอเมริกา สายการบินจึงควรให้ ข้อมูลแก่สหรัฐอเมริกา หรือมิฉะนั้นจะถูกปรับเป็นจำนวนเงินมหาศาล

ทั้งนี้ นายเอร์นันโด ไม่สามารถบินไปกับเที่ยวบินที่ตนได้จ่ายเงินสูงถึง ๗๔๔ ยูโร และได้เรียกร้องให้ สายการบินแอร์ยุโรป จ่ายเงินชดเชยจำนวนดังกล่าว แต่สายการบินปฏิเสธว่า “เป็นข้อกำหนดที่ผู้โดยสาร ทุกคนต้องนำเอกสารที่จำเป็นพกติดตัวตลอดเวลา และต้องได้รับอนุญาตให้บินได้” ซึ่งนายเอร์นันโดได้ ตอบโต้ว่า ตนนำหนังสือเดินทางไปด้วย และไม่จำเป็นต้องใช้เอกสารเพิ่มเติมเพื่อบินไปยังคิวบา

ที่มาของข่าว

http://politica.elpais.com/politica/2012/09/23/actualidad/1348427645_783707.html

ผู้ตรวจทาน นายชัยวัฒน์ สืบสันติวรพงศ์ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานภาษาสเปน เยอรมันและอาหารับ